

Motion till riksdagen 2018/19:1804

av **Lawen Redar (S)**

Strategier för ett klimatförändrat samhälle

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strategier för ekologisk hållbarhet med kraftigt sänkt tillväxt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strategier för ekonomisk hållbarhet med kraftigt sänkt tillväxt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strategier för social hållbarhet med kraftigt sänkt tillväxt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En helt central faktor för utvecklingen av det moderna välfärdssamhället har varit ekonomisk tillväxt. Tillväxt har genererat resurser till såväl privata som offentliga investeringar, utbyggd gemensam välfärd samt transfereringssystem. Ekonomin och samhällsutvecklingen är i högsta grad beroende av ekonomisk tillväxt, varför det dominerat den politiska och ekonomiska agendan.

Vårt beroende av fortsatt ekonomisk tillväxt innebär ett risktagande. Om tillväxten minskar kommer arbetslösheten att stiga och ekonomiska klyftor att öka ytterligare. Vare sig vi vill det eller inte, finns det dock mycket som talar för att den ekonomiska tillväxten kommer att avta. En åldrande befolkning är ett skäl. Men det främsta skälet är klimatförändringarna och andra miljöeffekter.

Det går inte att hålla isär den ekonomiska tillväxten och utsläppen av växthusgaser, energianvändning och utarmning av ekosystem. Just därför har mycket av den miljöpolitiska debatten kommit att handla om möjligheterna att frikoppla tillväxten från miljöförstörelsen och skapa en hållbar tillväxt. Nu pekar dock allt fler på att den tillväxttakt vi vant oss vid inte kommer att fortsätta, och att de ekonomiska nedgångar som västvärlden brottas med inte enbart är ett tillfälligt avbrott i en i övrigt naturlig uppåtgående kurva. Om detta skulle visa sig stämma innebär det stora utmaningar för centrala funktioner i samhället som bygger på antagandet om en årlig tillväxttakt på en viss procent.

Forskningsprogrammet Bortom BNP-tillväxt – Scenarier för hållbart samhällsbyggande, under ledning av Åsa Svenfelt, filosofie doktor i miljöstrategisk analys på KTH, och Göran Finnveden, professor i miljöstrategisk analys samt vicerektor för hållbar utveckling på KHT, har sedan 2013 undersökt vad som skulle kunna hända i det svenska samhället när tillväxt inte ses som ett självändamål. Fyra scenarier för en hållbar framtid i Sverige 2050 har tagits fram, vilka alla innebär stora samhällsförändringar. Utgångspunkterna är att klimatmålen ska uppnås och att svenskarnas konsumtion inte ska ta mer mark i anspråk än vad som finns tillgängligt globalt.

Scenarierna har fokuserat på:

- Kollaborativ ekonomi: hur det digitaliserade samhället kan generera i att fler människor delar på varor och omsorg.
- Lokal självförsörjning: en utvecklad landsbygd där Sverige tar tillvara lokala resurser och förmågor och har en hög grad av självförsörjning.
- Automatisering för livskvalitet: där samhället är automatiserat och människor har kunnat växla in produktivitetsvinster i minskad arbetstid.
- Cirkulär ekonomi i välfärdsstaten: där staten styr mot hållbar design, kretslopp och en stark välfärd.

Det finns många alternativ och lösningar som sätter hållbar utveckling och rättvis fördelning som utgångspunkt för samhällsutvecklingen. De inte bara förtjänar, utan kräver, en plats på den politiska dagordningen sett till den snabba globala uppvärmningen och svenskarnas ekologiska fotavtryck. Av den anledningen behöver ett liknande initiativ tas politiskt. Utebliven eller negativ ekonomisk tillväxt skulle innebära stora utmaningar för politikens möjligheter i sin helhet. Därför behöver vi skapa beredskap för en framtid med låg-, noll- eller negativ tillväxt och utveckla strategier för ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. Detta bör tillkännages för regeringen.

Lawen Redar (S)